

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

School - Based Administration of Schools Attached to Roi Et Municipy,
Roi Et Province

ภูมินทร์ วงศ์พรหม¹

Poomin Wongprom

ดร.กุศล ศรีสารคาม²

Dr.Kusol Srisarakham

ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ³

Dr.Samrit Kaewsombatt

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ร้อยเอ็ด จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า (F- test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจรองลงมา คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักการ ตอบสนองความต้องการของชุมชนและด้านหลักการบริหารตนเอง 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : 1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² พร.ด. (การบริหารการศึกษา), โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

ABSTRACT

This research served the purposes: 1) to study states of school-based administrations of schools attached to Roi Et Provincial Municipality, 2) to compare opinions on school-based administrations of Roi Et Provincial Municipality's schools with different variables of their statuses. The sampling groups comprised school administrators, teachers and basic education commissions of the schools, numbering 196 individuals. The research instrument was the rating scale questionnaire. The statistics used for data analyses embraced frequencies, percentages, arithmetic means, standard deviations and t-tests.

Results of findings have been found as follows : 1) School-based administrations of schools attached to Roi Et Provincial Municipality have been rated at the high scales in both of the overall aspect and each one. When taking the last aspect into consideration, their arithmetic means have also been placed at the high scales. With all aspects ranked in the descending order of arithmetic means, they include rules of: decentralization, participation, responses to requirements, and self-administrations. 2) Comparative results of school-based administrations at Roi Et Provincial Municipality's schools with different statuses have revealed that their different statuses show no differences in such administrations in the overall aspect and a single one. Accordingly, they have not been in conformity with the established hypothesis.

Keywords : 1. School-Based Administrations
2. Schools Attached to Roi Et Provincial Municipality

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นมีปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งคือการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดและเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพที่ดีกว่า การแสวงหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต คืออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค สิ่งต่างๆ เหล่านี้มนุษย์ต้องอาศัยการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้ได้มา นอกจากนั้นในการจะพัฒนาคุณภาพของการดำรงชีวิตให้สูงขึ้นก็ต้องอาศัยการศึกษาเรียนรู้ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะการศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ใน 3 ด้าน คือ ด้านสมองการเรียนรู้ (Cognitive Domain) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม (Affective Domain) และด้านทักษะการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) (Bloom, 1976, p. 863) ดังนั้น แนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพประชากรด้วยการพัฒนาการศึกษาจึงเป็นนโยบายที่สำคัญของทุกประเทศในโลก

สำหรับการจัดการศึกษาในประเทศไทยในอดีตก่อนที่จะมีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนขึ้นนั้นเป็นการจัดการศึกษาในบ้าน ในวัด และในวัง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537, หน้า 387) ซึ่งการศึกษาในช่วงนั้นสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน แต่เมื่อรัฐมีความต้องการสร้างรัฐชาติและความเป็น

อารยะให้กับสังคมไทย ทำให้รัฐต้องตั้งอำนาจในการจัดการศึกษามารวมศูนย์อยู่ที่รัฐและได้สร้างระบบโรงเรียนขึ้น แต่การรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางของระบบการศึกษาทำให้ส่วนกลางต้องปฏิบัติในรายละเอียดทุกเรื่อง ทำให้ดูแลหน่วยงานทั่วประเทศไม่ทั่วถึง งานล่าช้าเกิดการทุจริต ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ผู้บริหารไม่มีอำนาจในการตัดสินใจทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแทนของส่วนกลาง นอกจากนี้การบริหารงานบุคคล ก็ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันรัฐยังเป็นผู้ที่กำหนดแทบทุกด้าน นับตั้งแต่ต้นนโยบาย รูปแบบ วิธีการ เนื้อหาสาระและงบประมาณ จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี จึงต้องกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาให้ผู้อยู่ใกล้ชิดกับเด็กคือ โรงเรียน ให้คิดเองทำเอง วางแผนการบริหาร แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และต้องรับผิดชอบต่อการเรียนของเด็กเองด้วย ขณะเดียวกันก็ให้ผู้มีประโยชน์ได้เสียร่วมกัน ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและรับผิดชอบร่วมกัน (รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 16)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนไว้ในมาตรา 43 ว่าการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา 81 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540, หน้า 25) จากหลักการด้านการมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจจึงมีการตรากฎหมายการศึกษาแห่งชาติขึ้นเรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” สำหรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปฏิรูประบบและโครงสร้างการศึกษาของไทย โดยในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษานั้นได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องของการกระจายอำนาจไว้ในมาตรา 39ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในการบริหารสถานศึกษานั้นในมาตรา 40 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 21)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1980 เมื่อมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจนเกิดความสำเร็จในการพัฒนาองค์การทางอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ กลยุทธ์ในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการทำงาน เน้นการกระจายความรับผิดชอบ ทำให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและได้รับความพึงพอใจจากลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ความสำเร็จจากภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้ทำให้นักการศึกษาเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น จำเป็นต้องปรับกระบวนการ และวิธีการทางการศึกษาโดยนำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการศึกษา ต่อมาแนวคิดนี้ได้แพร่หลายไปใช้ในการดำเนินการในประเทศต่างๆ เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮองกง เดนมาร์ก อิสราเอล เป็นต้น (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545, หน้า 2-3)

การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 39 และมาตรา 40 นั้นเป็นไปตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(อุทัย บุญประเสริฐ, 2545, หน้า 189-190) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง อำนาจที่เคยรวมศูนย์ไว้ที่ส่วนกลางต้องกระจายไปยังโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน ชุมชน และเขตพื้นที่ หน่วยงานส่วนกลางที่เคยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้จัด และผู้สนับสนุนการศึกษาอย่างเบ็ดเสร็จ จะต้องมีการปรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ใหม่ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพมากขึ้น (ยุวดี ศันสนียรัตน์, 2542, หน้า 35) ทั้งนี้อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) สถานศึกษา และหน่วยงานที่ดูแลสถานศึกษาจะเป็นหน่วยที่นำนโยบายไปปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน และต้องจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อแผนการศึกษาและความต้องการของประชาชน 2) เป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มบทบาท อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้สถานศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2542, หน้า 5-8)

แต่ในการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดที่ผ่านมาพบว่า การบริหารงานของโรงเรียนยังนำหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ไม่เต็มรูปแบบ ประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย บุคลากรแต่ละฝ่าย ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ไม่ชัดเจน รวมทั้งการดำเนินงานยังไม่สนองตอบเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เท่าใดนักซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดสนองต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการและรูปแบบของการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักการ 4 ประการ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 โรงเรียนได้นำผลการศึกษาศาภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 400 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample Group) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2559 จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608-610) จำนวน 196 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2559 มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3) ด้านหลักการบริหารตนเอง และ 4) ด้านหลักการตอบสนองความต้องการของชุมชน

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2559

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5.5 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

5.5.1 การเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสารตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2) กำหนดประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อจะนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถาม ในแบบสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เสนอแนะและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขความเที่ยงตรงทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหาและสำนวนภาษา ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน

5.5.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power/DP) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ดังนี้

1) ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อคำถามฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และสำนวนภาษา (Wording) และประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ในเนื้อหา (Index of Item –objective Congruence /IOC) จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการพิจารณาคัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence /IOC) (ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ, 2549, หน้า 65)

2) ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 24 ข้อ คัดดัชนีซึ่งใช้ได้ทั้งหมด แล้วนำข้อคำถามที่ใช้ได้ทั้งหมดไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power/DP) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability)

3) ตรวจสอบกับประชากรไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลการตอบแบบสอบถามกลับมาทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ

4) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์จากวิธีการหาค่า t-test แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามสูตรของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลจากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.96

5.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐาน t-test (Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA : F-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพด้านการปฏิบัติงานเป็นครู จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาคือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.61

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.03, S.D. = 0.26$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{x}= 4.05, S.D. = 0.37$) รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=4.03, S.D. = 0.3$ 2) ด้านหลักการตอบสนองความต้องการของชุมชน ($\bar{x}= 4.03, S.D. = 0.32$) และด้านหลักการบริหารตนเอง ($\bar{x}=4.00, S.D. = 0.31$)

6.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่าโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และดำเนินการตามนโยบายทางการศึกษาของสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาเพื่อเป็นตัวกำหนดในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ที่เป็นเช่นนี้เพราะดำเนินการตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้มีการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาโดยโรงเรียนนำนโยบายไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายมุ่งความเป็นเลิศทางการศึกษานอกจากนี้โรงเรียนมีการบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการการบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่ยึดทั้งหลักนิติธรรมคุณธรรมหลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่าเป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติกำหนัดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

สมาน อัครภูมิ (2541, หน้า 1) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาหมายถึงการควบคุมและการจัดการด้านบริหารโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนงานธุรการที่เกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน ตลอดจนบุคลากรอื่นๆ การจัดการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามหลักสูตรการจัดวิธีสอนการจัดบริหารวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและการแนะแนวการบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์ในการปฏิบัติและสาขาวิชาในการศึกษาที่มีขอบเขตกว้างขวาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรดี กลกิจ (2554, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพร ดาวระจ่าง (2555, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่าผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากแต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชากร หนุมภักดี (2555, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายกลุ่มกรมหลวงชุมพรฯ อำเภอเมืองจังหวัดตราด พบว่า 1) ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายกลุ่มกรมหลวงชุมพรฯ อำเภอเมืองจังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมใจ จิตวิบูลย์ (2556, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาและสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 2 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1.1 ด้านหลักการกระจายอำนาจ พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการกระจายอำนาจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้ อภิปรายได้ว่าจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งเน้นเรื่องการกระจายอำนาจโดยมีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคลมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการมีการอภิปรายที่ชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6-9) ทำให้หน่วยงานมีความคล่องตัวสูงสามารถดำเนินงานและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ตามสภาพปัญหาและความต้องการของตนเองสอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา นันทปริษา (2544, หน้า 18) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาหมายถึงการแสดงออกในการกระทำหรือในทางความคิดเรื่องงานทุกด้านในสถานศึกษาเพื่อให้งานในความรับผิดชอบและที่เกี่ยวข้องได้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้โดยให้นักเรียนมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรต้องการนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ปราบพาล (2556, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.1.2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในมาตรา 39 และมาตรา 40 ซึ่งเน้นเรื่องการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาและเน้นการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วทำให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเข้ามามีส่วนร่วมและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานต่างๆมากพอสมควร สอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า ข) กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบและแนวคิดในการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง หรือจากเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมีความอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับบริหารโรงเรียน ทั้งด้านหลักสูตรการเงินการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปของโรงเรียนเอง โดยมีคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง องค์กรและชุมชนร่วมกันบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของโรงเรียน ของผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัดตะวัน นามจุงจิ่ง (2558, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 พบว่า 1) สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 จำแนกตามสถานภาพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.1.3 ด้านหลักการบริหารตนเอง พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่าเดิมโรงเรียนเคยเป็นแต่หน่วยปฏิบัติรับคำสั่งมาปฏิบัติเพียงอย่างเดียวการที่โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารงานของตนเองสามารถตัดสินใจดำเนินงานต่างๆได้ตามความต้องการมีอิสระในการดำเนินงานและการตัดสินใจเพื่อให้การดำเนินงานออกมามีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีความชำนาญในหลักการบริหารและการดำเนินงานต่างๆของโรงเรียนเป็นอย่างดีต้องมีภาวะผู้นำที่ดีและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพราะผู้บริหารถือเป็นตัวจักรสำคัญที่สามารถนำองค์การให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและนอกจากนี้ทั้งตัวผู้บริหารเองหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างถ่องแท้มีความรู้ความเข้าใจในภาระหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างชัดเจนเสียก่อนจึงจะสามารถนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิล มาตรฐาน (2545, หน้า 41)กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือ สมาชิกในโรงเรียนอันได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ พ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนสมาชิกชุมชน และองค์กรอื่นๆ มารวมพลังกันอย่างต่อเนื่อง รับผิดชอบการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการเพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในระยะสั้นและระยะยาวดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของคาร์ลสัน (Carlson, 1996, p8) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

บทบาทของครูใหญ่ในช่วงปี ค.ศ. 1989-1994 ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปการบริหารโรงเรียนในชิคาโก ผลการวิจัยพบว่าในอดีตการปฏิบัติงานของครูใหญ่เป็นการบริหารงานแบบราชการมุ่งรับผิดชอบต่อเขตพื้นที่ และหน่วยงานกลางแต่ในปัจจุบันหลังจากปฏิรูปแล้วครูใหญ่มีบทบาทเด่น 3 ประการคือ 1) เป็นผู้จัดการศึกษาที่มีอำนาจแบบเบ็ดเสร็จโดยรับผิดชอบต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์การบริหารจัดการกับสิ่งอำนวยความสะดวกการวางแผนกลยุทธ์และการบริหารต้นทุนการงบประมาณและค่าใช้จ่าย 2) การอำนวยความสะดวกเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) การมีบทบาทคล้ายนักการเมืองจากผลการวิจัยคาร์ลสันเสนอว่า ควรมีการปรับปรุงระบบการเตรียมครูใหญ่ก่อนประจำการให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่และควรมีระบบการให้ความช่วยเหลือแก่ครูใหญ่ระหว่างประจำการเพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการกระจายอำนาจได้สร้างความแตกต่างๆ การมีส่วนร่วมจากการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคือปัญหาการยอมรับจากภายนอกเกี่ยวกับความรู้และความสามารถขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเองและความสามารถในการสนับสนุนด้านการศึกษายังมีข้อจำกัดในและความคลุมเครือให้กับกระบวนการตัดสินใจจึงควรมีการสร้างความคิดที่ชัดเจนว่า 1) จุดใดคือจุดสิ้นสุดของนโยบายและการปฏิบัติจะเริ่มต้นจุดใด 2) เรื่องใดที่ต้องตัดสินใจเรื่องใดไม่ต้องตัดสินใจทั้งนี้เพื่อลดการแสวงหาอำนาจ 3) ครูใหญ่ควรสนับสนุนให้บุคลากรร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดเลนีย์ (Delaney, 1995, p. 54) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับพัฒนาการของโรงเรียนข้อค้นพบที่สำคัญจากการวิจัยนี้คือสไตล์หรือแบบของภาวะผู้นำของครูใหญ่เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จและจากงานวิจัยของคิม (Kim, 1998, p79) ที่ผลการวิจัยได้สนับสนุนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่าสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดในการใช้การบริหารรูปแบบนี้ก็คือต้องพยายามประสานและเชื่อมโยงภาวะผู้นำของโรงเรียนเข้ากับวัฒนธรรมของโรงเรียนทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพจากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่โรงเรียนจะนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ได้อย่างประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

7.1.4 ด้านหลักการตอบสนองความต้องการของชุมชน พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่าเพราะในการดำเนินงานต่างๆของโรงเรียนที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นของชุมชนและผู้ปกครองและเน้นการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจึงทำให้ชุมชนได้มีโอกาสรับทราบความเป็นไปของโรงเรียนมีส่วนร่วมและมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานต่างๆของโรงเรียนอยู่เสมอทำให้โรงเรียนได้รับทราบข้อมูลและความต้องการของชุมชนที่แท้จริงสามารถดำเนินงานได้ตามความต้องการของชุมชนและทำให้ชุมชนมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 8) กล่าวว่าถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงานนักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ซึ่งการบริหารการศึกษานั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการเพราะว่าการดำเนินงานต่างๆมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียวแต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

และเพื่อความอยู่รอดขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา บรรณกิจ (2556, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ดมีการบริหารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดแผนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารการศึกษา เพราะจะเป็นผู้กำหนดนโยบายของการศึกษา กำหนดจุดหมาย ตลอดจนวางแผนวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว ภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งและเป็นผู้จัดการที่เสียสละ ซึ่งการที่จะปฏิบัติได้ตามที่กล่าวมานั้น ผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาแนวคิดการบริหารการศึกษา เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ ลอดทอง (2556, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขและแนวทางพัฒนาสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาจำแนกตามประเภทโรงเรียนที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันจำแนกตามตำแหน่งที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันจำแนกตามอายุที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันจำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกันพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา บรรณกิจ (2556, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาจำแนกตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการและครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกันจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรคงสภาพไว้และดำเนินการพัฒนาให้สูงขึ้น ส่วนในด้านหลักการบริหารตนเองของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน

สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะหาแนวทางพัฒนาในด้านนี้ให้สูงขึ้นต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

8.2.1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการบริหารตนเองจึงสมควรให้มีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่อง สภาพ ปัญหา ด้านหลักการบริหารตนเองโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

8.2.2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดในจำนวนคำถามทั้ง 24 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำนวน 1 ข้อ ที่ว่า “รูปแบบที่ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียน” ดังนั้น ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เรื่องการบริหารรูปแบบที่ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

9. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จินตนา นันทปรีชา. (2544). พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ถวิล มาตรฐาน. (2545). การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : สมาธรรม.
- ทัดตะวัน นามจุมจัง. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอากาศอำนวย เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. (2549). เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปิยะพร ดาวกระจ่าง. (2555). ผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมใจ จิตติบูลย์. (2556). สภาพปัญหาและสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2542). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. (การสัมมนา) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติโรงแรมปรินซ์พาเลซกรุงเทพมหานคร. 14 ธันวาคม 2542.
- วิโรจน์ ลอดทอง. (2556). **สภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาน อัสวภูมิ. (2541). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : ห้างหุ้นส่วนจำกัด. อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อภิชากร หนูมุกดี. (2555). **ปัญหาและการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายกลุ่มกรมหลวงชุมพรฯ อำเภอเมือง จังหวัดตราด**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิรดี กลกิจ. (2554). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรัญญา บรรณกิจ. (2556). **ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Bloom. (1976). **Human Characteristics and School Learning**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Delaney. Delaney. J. G. amd D.A. Kinkade. (1995). **Factors that Affect a School-Based Management Team's Ability to Make and implement Teaching and Learning Decisions**. Doctoral Dissertation. Graduate School. Harvard University.
- Kim. Heung - Hoi. (1998). Structure. Leadership. and Culture in School - Based Management School. **Dissertation Abstracts International**. 59(08).A-192.
- Krejcie and Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**.4 (5) : 4483-A.

10. คำขอบคุณ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.กุศล ศรีสารคาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดทุกคนในตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัว ตลอดจดญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและเป็นประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้